

Konferencja naukowa „Teoria i praktyka w dawnym lecznictwie. Opozycja czy współdziałanie?”, Wrocław 14 grudnia 2019 r.

<http://dx.doi.org/10.12775/KLIO.2020.057>

W gmachu Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego 14 grudnia 2019 r. już po raz czwarty odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa związana z historią medycyny. Tematem bieżącej edycji obrad organizatorzy uczynili „Teorię i praktykę w dawnym lecznictwie. Opozycja czy współdziałanie?” i to właśnie wokół tych zagadnień koncentrowały się wystąpienia prelegentów. Zgodnie z tradycją tego cyklu konferencji organizatorzy udostępniali wszystkim zainteresowanym uprzednio przygotowane przez uczestników opisy podejmowanej tematyki. Metoda ta zapewnia możliwość zapoznania się z problematyką wybranego zagadnienia, a co za tym idzie podnosi merytorycznie poziom dyskusji.

Obrady zostały podzielone na sześć paneli, w ramach których przedstawiano po trzy lub cztery wystąpienia. Kryterium selekcji stanowiły: treść proponowanych zagadnień oraz chronologia. Prelegenci mieli jedynie po 10 minut na wystąpienie, jednak każdy panel kończył się ok. 60-minutową dyskusją. Ograniczenie czasu wystąpień na rzecz rozbudowanych dyskusji, w których udział brali także uczestnicy niewygłaszający własnych referatów, oddaje główne założenie podejmowanych rokrocznie spotkań – wymianę myśli i spojrzenie na analizowane problemy z różnej perspektywy.

Powstająca w ten sposób wspólna platforma daje możliwość konstruktywnej wymiany doświadczeń i ułatwia rozwiązywanie problemów pojawiających się na styku dyscyplin historii i medycyny, których rzetelne przedstawienie wymaga kompetencji z obydwu zakresów.

W pierwszej części konferencji uczestnicy mieli możliwość wysłuchania wystąpień: dr hab. Anny Odrzywolskiej, prof. UJD (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie), dr Edyty Rudolf (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu) oraz mgr Aleksandry Popiołek-Walickiej (Uniwersytet Wrocławski). Dotyczyły one współdziałania teorii i praktyki medycznej na przykładzie Johanna Crato oraz Johanna Baptisty Montanusa i jego ucznia, Walentego Sierpińskiego. Wystąpienia te uzupełniły rozważania na temat składników leków pochodzących z fantastycznych stworzeń.

W drugim panelu wyniki swoich badań przedstawiły: Karolina Szula (Uniwersytet Wrocławski) oraz Izabela Janicka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Referaty uczestniczek koncentrowały się wokół dawnych narzędzi medycznych oraz etyki lekarskiej w ujęciu komparatywnym między średniowieczną Europą a krajami arabskimi.

W trzeciej części obrad swoje referaty przedstawili: dr Jarosław Szymański (Uniwersytet Wrocławski), dr Katarzyna Pękacka-Falkowska (Uniwersytet Medyczny w Poznaniu) oraz Julia Pomian (Uniwersytet Wrocławski), których wystąpienia ogniskowały się wokół różnych aspektów medycznych i pozamedycznych choroby, w szczególności w odniesieniu do tzw. *plica polonica* oraz ujęcia tych zagadnień w piśmiennictwie memoraatywnym.

W panelu czwartym głos zabrali: dr Jakub Węglorz (Uniwersytet Wrocławski) oraz mgr Paula Wydziałkowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Referenci skupili się na analizie materiałów źródłowych – zarówno pod kątem występowania w nich opisów praktyki leczniczej, jak i przez pryzmat relacji teorii i praktyki w dawnym leczeniu.

Następna część konferencji dotyczyła zagadnień związanych z historią chorób zakaźnych. Zagadnienie to przedstawiono zarówno w ujęciu kazuistyki medycznej, jak i z perspektywy etnograficznej. Zaprezentowane zostały także uwarunkowania społeczne praktyki farmaceutycznej w początku XX stulecia. Uczestnicy mogli wysłuchać prezentacji: prof. dr hab. Bożeny

Płonki-Syroki (Uniwersytet im. Piastów Śląskich we Wrocławiu), mgr Marceliny Jakimowicz (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu) oraz dr. Wojciecha Ślusarczyka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Ostatnia sekcja wystąpień koncentrowała się na zagadnieniach historii nauki oraz zależności między praktyką badawczą a wiedzą teoretyczną. Zaprezentowano złożoność mechanizmów przekazywania wiedzy oraz doboru tematyki badawczej (m.in. w kontekście badań nad cieciami eutektycznymi). Tematy te poruszyli: dr Maciej Włodarczyk oraz dr Danuta Raj (Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu).

Dopełnieniem konferencji była żywołowa dyskusja dotycząca zagadnień i problematyki przedstawionej w poszczególnych wystąpieniach. Prezentowane wnioski i konkluzje obfitowały w wiele cennych uwag uczestników na temat wysłuchanych referatów. Prowadzone podsumowania wielowątkowych dyskusji znacząco ułatwiły prelegentom poruszanie się po interdyscyplinarnym polu naukowym. Ważnym czynnikiem wpływającym na jakość obrad była liczna reprezentacja przedstawicieli nauk humanistycznych, a także badaczy zajmujących się naukami medycznymi, co nadało konferencji interdyscyplinarny charakter. W charakterze moderatorów oraz dyskutantów w konferencji wzięli udział badacze historii lecznictwa z wiodących ośrodków uniwersyteckich w Polsce. Warto też zwrócić uwagę na aktywną obecność dużej grupy studentów historii zainteresowanych podejmowanymi zagadnieniami.

Paweł Borowy (Wrocław)

ORCID: 0000-0003-0975-0855

